

Emma Kari vihr

## **Kirjallinen kysymys ammatillisen opetuksen järjestämisestä ja opintotuen takaisinperinnästä koronavirusepidemian vallitessa**

### **Eduskunnan puhemiehelle**

Ammatillinen koulutus perustuu pitkälti käytännön työn ja tekemisen kautta oppimiseen työympäristössä ja oppilaitoksessa. Ammatillisen koulutuksen reformi vahvisti työpaikalla tapahtuvan oppimisen merkitystä. Koronavirusepidemian takia ammatillisen koulutuksen opiskelijat ovat opiskelleet monella alueella kuitenkin etänä melkein koko vuoden, mikä on tehnyt mahdottomaksi edistää osaa opinnoista. Myös työssäoppimispaikkojen saaminen on vaikeutunut ja samalla valmistumiseen vaadittavan näytön toteuttaminen ei välttämättä onnistu.

Helsingissä yli tuhat nuorta keskeytti viime vuonna ammatillisen koulutuksen opintonsa ja yhä useampi kokee opiskelukykynsä heikentyneen. Kun henkilökohtainen ja kasvokkainen tuki opinnoissa on vähentynyt, vaikuttaa se myös opiskelijan opintojen etenemiseen. Etäopiskelu vaatii nuorelta enemmän opiskelutaitoja, itseohjautuvuutta ja arjen hallinnan taitoja. Etäopiskelun haasteiden lisäksi nuoret eivät ole välttyneet rajoitusten muilta vaikutuksilta, kun ystäviä ei ole voinut tavata eivätkä harrastukset ole jatkuneet. Kolme neljästä nuoresta voi kyselyjen mukaan huonosti koronarajoitusten takia. Yksinäisyys, masentuneisuus ja alakuloisuus ovat lisääntyneet.

Nyt Kela lähestyy opiskelijoita, joiden opinnot eivät ammatillisessa koulutuksessa ole edenneet tarpeeksi nopeasti, opintotuen takaisinperinnällä. Tämän myötä ne nuoret, joiden tilanne on koronarajoitusten takia jo valmiiksi heikentynyt eniten, joutuvat kohtuuttomaan tilanteeseen. Kaikki opiskelijat eivät tunne omia oikeuksiaan eivätkä osaa hakea päätökseen oikaisua. Pahimmillaan tämä johtaa siihen, että opiskelijat, joiden opinnot ovat viivästyneet tai joiden opinnot ovat keskeytyneet pandemian takia, joutuvat perintään ja menettävät luottotietonsa. Ei ole tarkoituksenmukaista, että nuori, jolla opinnot ovat viivästyneet etäopiskelun haasteiden ja heikentyneen opiskelukyvyn takia, joutuu hakemaan diagnoosia jo valmiiksi ruuhkautuneista mielenterveyspalveluista välttyäkseen opintotuen takaisinperinnältä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

## Kirjallinen kysymys KK 191/2021 vp

*Millaisiin toimiin hallitus on ryhtynyt varmistaakseen, ettei opintotukea peritä takaisin ammatillisten oppilaitosten opiskelijoilta heikentyneen opiskelukyvyn takia, ja*

*miten ammatillisia oppilaitoksia on ohjeistettu toimimaan opiskelijoiden tukemiseksi tai sellaisen opiskelun järjestämisessä, mitä ei voi tai ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa etäopetuksena?*

Helsingissä 1.4.2021

Emma Kari vihr